

Krštenice čuvaju u podrumu

27. oktobar 2012. | I. MIĆEVIĆ | Novosti

Različita dokumentacija građana se u mnogobrojnim institucijama čuva u veoma lošim uslovima. Istorije bolesti drže se u arhivi, kontejnerima, bioskopu i bazenu

TONE dokumentacije razbacane su po podrumima, tavanima i magacinima, a ni sami vlasnici ne znaju šta će sa njima. Zakon o arhivskoj građi, koji je, posle više pokušaja, stigao u skupštinsku proceduru, bavi se dokumentima starijim od 30 godina, koji su već postali kulturno dobro, pa o njima treba da brinu arhivi, ali ne i problemom čuvanja spisa važnih za obične građane

Tako se zdravstveni kartoni, dosijei u bankama, predmeti u opštinama i sudovima čuvaju - bez reda i pravila! Negde su arhivi sređeni, zna se šta se gde nalazi, dok je većina haotična, u memljivim, vlažnim podrumima ili tavanima koji prokišnjavaju.

Kada posle mnogo godina građani dođu u bolnicu, jer se, na primer, vratila stara bolest, mnogi će se suočiti sa tim da je njihova istorija bolesti nestala. Zapravo, postoji, ali zaposleni ne mogu da je nađu. Problema su svesni i u institucijama, ali nemaju novca da ga reše.

- Dokumentacija nam je jedan od najvećih problema - kaže za "Novosti" prof. dr Slobodan Slavković, direktor Instituta za ortopediju "Banjica".

- Prvo smo napunili arhivu, pa tri velika kontejnera, onda bioskopsku salu u kojoj su se nekada prikazivali filmovi za decu, a na kraju istorije bolesti skladištimo i u ispražnjenom bazenu. Neki dosijei pacijenata stari su i po 30 i 40 godina i tim pacijentima nisu potrebni, ali su dragoceni za naučni rad, pa ih zato čuvamo.

Bila bi velika šteta, dodaje prof. Slavković, da se ova dokumentacija uništi, a bolnica nema para da plati njeno sređivanje, mikrofilmovanje i čuvanje u boljim uslovima. Deo ove dokumentacije, kaže, dobro je klasifikovan, ali ima i fascikli koje je teško pronaći u gomilama.

A u kako lošim uslovima su spisi KBC "Zemun" svedoči i snimak na "Jutjubu". Police sa kartonima pacijenata su na tavanu punom golubijeg izmeta.

Da se ne vodi mnogo brige o spisima primer je i crkvena dokumentacija koja je decenijama propadala na zvoniku beogradske Crkve Svetog Marka. Tek nedavno građa, oštećena vlagom, oštrom zimom i vrelin letima, izvađena je ispod slojeva golubijeg izmeta i odneta sa tavana.

Da li će spisi biti zaštićeni, sortirani i nadohvat ruke, razlikuje se od institucije do institucije. Oni kojima budžet dozvoljava, angažuju i firme koje se bave sređivanjem i čuvanjem građe u odgovarajućim uslovima. Tu se javlja još jedan problem. Jer poverljivi podaci o, recimo, zdravstvenom stanju i imovini, dospevaju u ruke "trećih lica".

Prema rečima Rodoljuba Šabića, poverenika za informacije od javnog značaja, te firme imaju obavezu čuvanja tajnosti podataka o ličnosti.

- Ako banka poveri svoju dokumentaciju nekom drugom na čuvanje, ona svom klijentu garantuje tajnost njegovih podataka. A i ta firma koja čuva spise dužna je da poštuje poverljivost podataka - objašnjava Rodoljub Šabić.

U praksi, međutim, niko ne kontroliše da li se ova poverljivost zaista poštuje. Ona je uglavnom stvar dobre volje onih koji ugovor potpisuju.

- Naša praksa je da sa baš svakim klijentom potpisujemo ugovor o poverljivosti podakata, čak i kada oni to ne traže - objašnjava Saša Petrović iz firme "Ajron trust". - Preuzimamo od njih građu, čuvamo je u odgovarajućim uslovima, a na kraju, kada istekne obaveza čuvanja, uništavamo je na poverljiv način. Da se pridržavamo tajnosti podaka obavezuje nas i ISO standard 27001, koji se u Evropi podrazumeva, a u našoj zemlji nije obavezan.

Naš sagovornik kaže da u 70 odsto privatnih i državnih kompanija ili institucija ne znaju čak ni kakvi su standardi i kojih propisa treba da se pridržavaju pri čuvanju građe. Upravo toliki je, dodaje, i procenat onih čija građa je neuređena.

- To znači da propada u lošim uslovima, a u isto vreme njihovi vlasnici ne znaju ni šta čuvaju, niti gde se šta nalazi - zaključuje Petrović.

UNIŠTAVANJE

GLASAČKI listići čuvaju se četiri godine, fakture tri godine, a zdravstveni kartoni deset godina od poslednjeg puta kada je pacijent dolazio na neki pregled. Posle toga mogu da budu uništeni. Koliko će se šta čuvati određeno je posebnim dokumentom. A koja dokumentacija bi jednog dana mogla da postane arhivska građa, pa zato ne sme da se uništava, određuju nadležni arhivi.